

Uppföljning av LRFs strategiska mål

Kvartalsrapport – Kvartal 3, 2019

Mål:

- Det reala produktionsvärdet för livsmedel skall växa med 3 procent per år i primärledet.
Målet är ändrat från 1 procent till 3 procent i och med att LRF har höjt ambitionen i de strategiska målen.

Produktionsvärde: God skörd men lägre priser

Jordbruksverkets preliminära skördeuppskattning indikerar snudd på rekord för den totala skörden av spannmål och oljeväxter. Även övriga grödor verkar ha fått hektarskördar över genomsnittet. Volymen av ägg och kyckling har också ökat, båda mot nya rekord. Mjölk, gris och lamm har däremot fortsatt att tappa volym under tredje kvartalet. Minskningen ligger mellan två till fem procent hittills i år.

Priserna sjönk för ett stort antal produkter när årets skörd närmade sig. Det blev lite av en återgång till läget före fjolårets torka. Det sammanvägda reala avräkningsprisindexet föll med 14 procent från februari till juli. Vegetabilerna sjönk mest men priserna gick även ner för mjölk, ägg, kyckling och nötkött. Prognosen för 2019 är att produktionsvärdet ökar med sju procent jämfört med 2018 och hamnar elva procent över basåren. Det är under målet som är 15,9 procent för 2019.

Volym: Hög skörd men vikande volym för mjölk, gris och lamm

Jordbruksverkets preliminära skördeuppskattning indikerar att spannmålsskörden blev 6,1 miljoner ton och att skörden av oljeväxter blev 375 000 ton. Det är tredje högsta skörden någonsin för båda grödorna. Även övriga grödor verkar ha fått hektarskördar över genomsnittet. Både sockerbeter och potatis kan ha en total skörd som minst är i nivå med 2017. Proteinfoder har däremot tydligt minskad areal och lägre skörd. Mjölk, gris och lamm har fortsatt att tappa volym under tredje kvartalet. Hittills i år är det minskningar med 2 procent för mjölk, 3 procent för gris och 5 procent för lamm. Produktionen av kyckling, ägg och nötkött har istället ökat med 3 till 6 procent.

Viktas alla produkter med ett fast pris från basåren är prognosen att den sammanlagda volymen blir 13 procent högre än 2018. Det är 6 procent mer än basåren 2010-2014 och även strax över 2017.

Priser: Lägre priser för årets skörd, mer som innan torkan

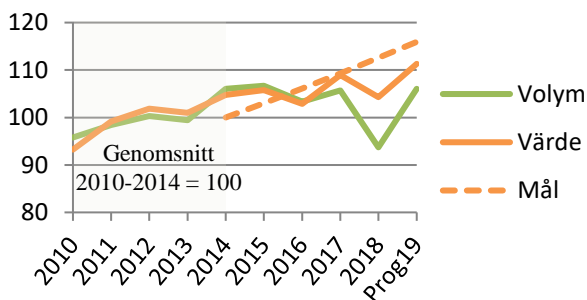
2019 inledes med en hög prisnivå som en följd av förra årets torka. I takt med att årets skörd närmade sig föll dock priserna för ett stort antal produkter. Det sammanvägda avräkningsprisindexet föll med 14 procent från februari när priserna var som högst till juli när priserna var som lägst. Därefter har många produkter ökat svagt i pris. Spannmål och potatis har fallit mest i pris men det var också dessa produkter som steg mest efter torkan förra året. Lägre pris för spannmål har också medfört lägre pris för foder. Jämförs de reala priserna under tredje kvartalet i år med genomsnittet för tredje kvartalet under basåren framgår det att spannmål, potatis, kyckling och ägg har gått ner i pris medan övriga produkter har stigit. På kostnadssidan har utsäde och gödning gått ner i pris medan övrigt har ökat i pris. Växtskydd, veterinär och maskiner har ökat mest i pris sedan basåren.

Export: Kraftigt ökat exportvärde efter årets skörd

Den höga skörden har medfört att exporten av spannmål och andra vegetabilieprodukter tog fart under tredje kvartalet, en ökning med 52 procent jämfört med tredje kvartalet förra året. I september innehöll de exporterade livsmedlen svenska råvaror till ett värde av 650 miljoner kronor. Bara en gång tidigare har exporten varit så stor sedan beräkningen började för tio år sedan. Det var i september 2015.

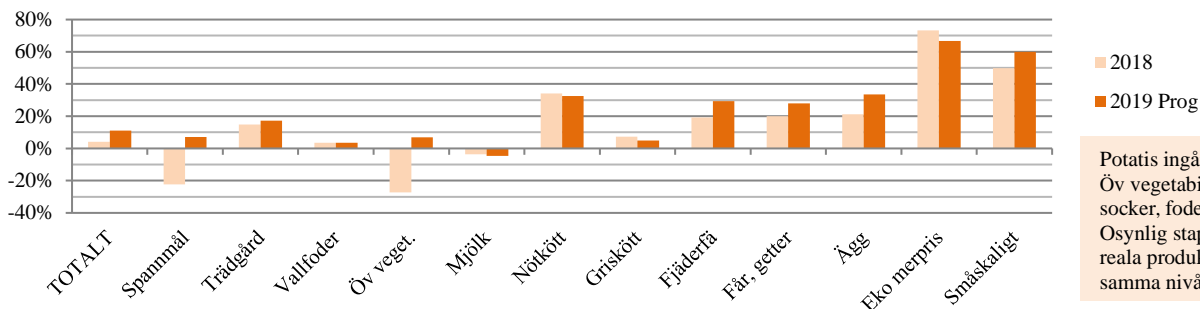
Räknat för de tre första kvartalen har det reala exportvärdet minskat 6 procent jämfört med samma period 2018. Allt tyder dock på att läget ändras för helåret, exporten var låg under kvartal fyra 2018 men den blir troligen ganska hög i år. Redan nu ligger exporten något högre än under de tre första kvartalen under basåren. Värdena har räknats om till jordbruksledet genom en schablonmässig rensning från produkter utan svensk råvara och från förädlingsvärden som stannar i förädlingsledet.

Värde (realt) och volym, index:

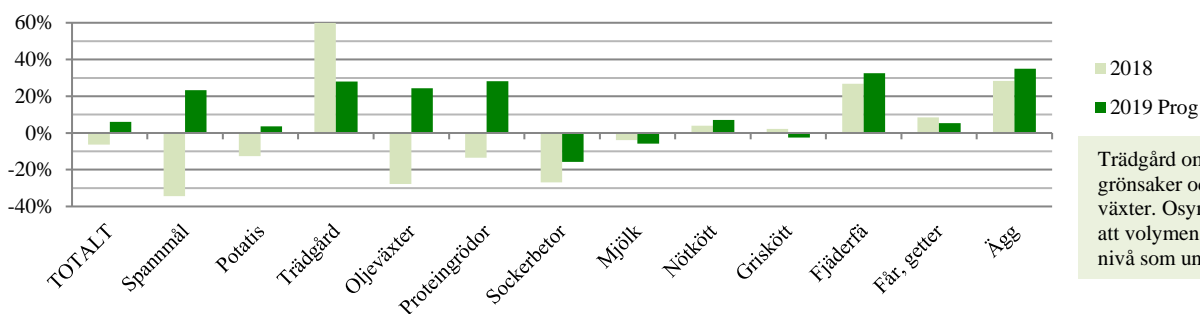
LRFs strategiska mål startar i ett genomsnittligt värde för åren 2010-2014. Det ligger som index hundra i diagrammet. 2014 var både värdet och volymen högre än genomsnittet för perioden vilket innebär att måluppfyllelsen var god i startpunkten. Från 2014 och framåt är målet att det reala värdet skall öka med 3 procent per år. Räknat med en ränta på ränta effekt innebär det att målet är 15,9 procent för 2019 jämfört med basåren. Det kommer troligen inte uppnås. Prognosen är att produktionsvärdet ökar med sju procent jämfört med 2018 och hamnar elva procent över basåren.

Produktionsvärdets utveckling jämfört med basåren 2010-2014:

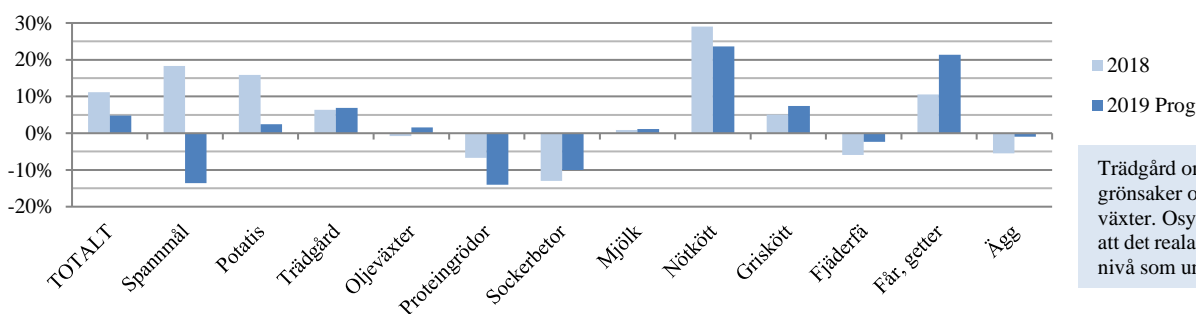
Potatis ingår i trädgård. Öv. vegetabilier är oljeväxter, socker, foderärt och åkerböna. Osynlig stapel betyder att det reala produktionsvärdet är på samma nivå som basåren.

Volymutvecklingen jämfört med basåren 2010-2014:

Trädgård omfattar frukt, bär, grönsaker och prydnadsväxter. Osynlig stapel betyder att volymen är på samma nivå som under basåren.

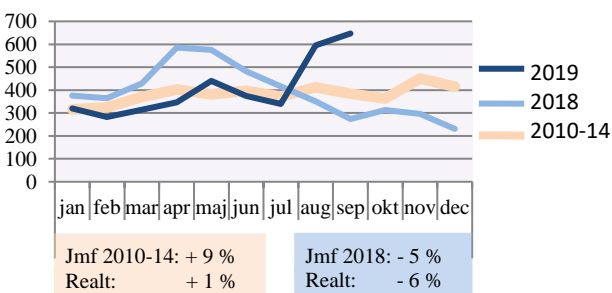
Real prisutvecklingen jämfört med basåren 2010-2014:

Trädgård omfattar frukt, bär, grönsaker och prydnadsväxter. Osynlig stapel betyder att det reala priset är på samma nivå som under basåren.

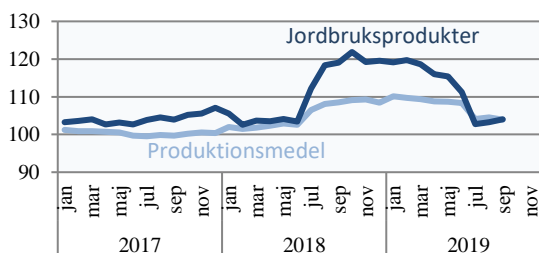
Exportutvecklingen:

Export av jordbruksvaror och livsmedel (värde i jordbruksledet, milj kr nominellt)

Prisutvecklingen:

Prisutveckling, reall index (Genomsnittet 2010-2014 = 100)

Spannmål

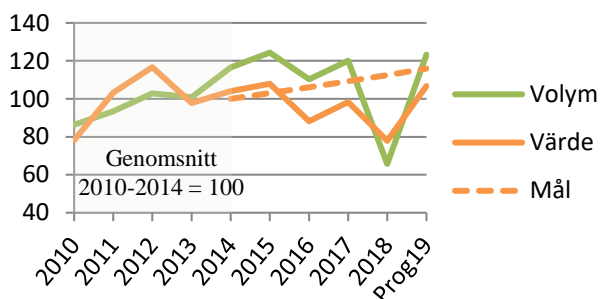
Snudd på rekordskörd men lågt pris

Jordbruksverkets preliminära skördeuppskattning indikerar att spannmålsskörden blev 6,1 miljoner ton. Det är den tredje högsta skörden någonsin, nästan i nivå med rekordåren 1990 och 2015. Den stora arealen höstsäd, 505 000 hektar, är den viktigaste förklaringen till att skörden blivit så hög. Att hektarskördarna låg över genomsnittet bidrar också.

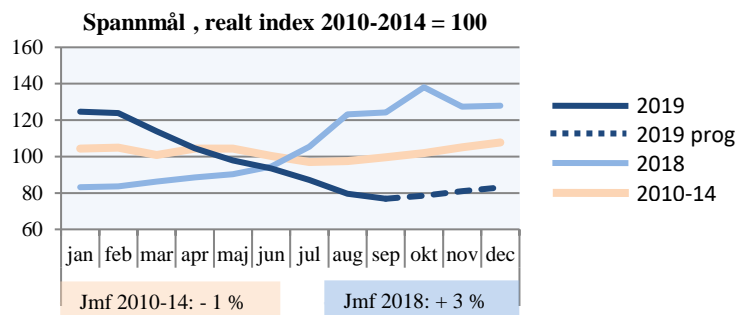
Priset är fortfarande osäkert. Prognosen för 2019 är ett genomsnitt på 1,38 kronor per kilo. Den bygger på utvecklingen under perioden januari till september och på terminspriser. I början av året var priset klart högre än året innan men det sjönk stadigt fram till september. Därefter indikerar terminspriserna att priserna har gått uppåt även om de ligger långt under torråret 2018.

Slår prognosen in kommer det reala produktionsvärdet öka med 37 procent och hamna 7 procent över basåren. Det är trots hög skörd klart under det generella målet som är 16 procent på 5 år.

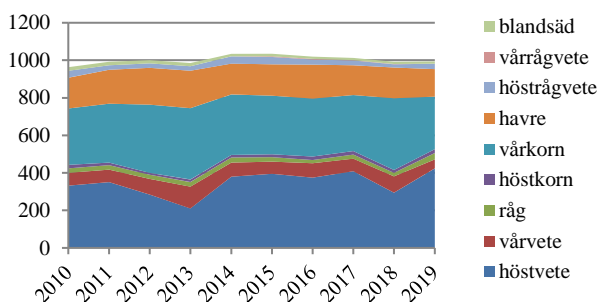
Värde (realt) och volym:

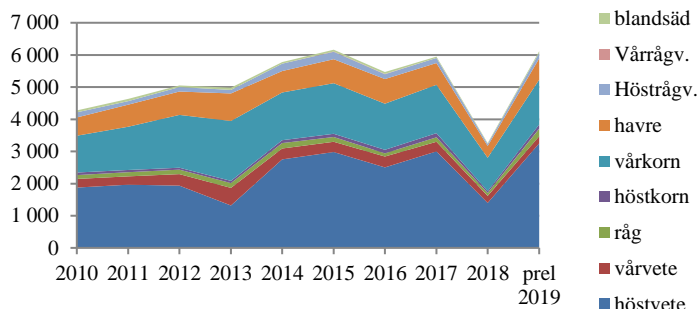
Prisutvecklingen:

Arealutvecklingen:

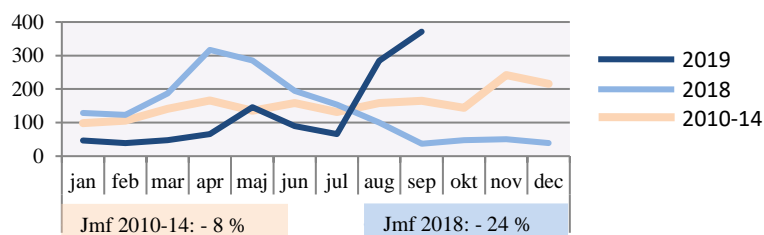

Volymutvecklingen:

Exportutvecklingen:

Export av spannmål och produkter därav
miljoner kr vid gård löpande priser

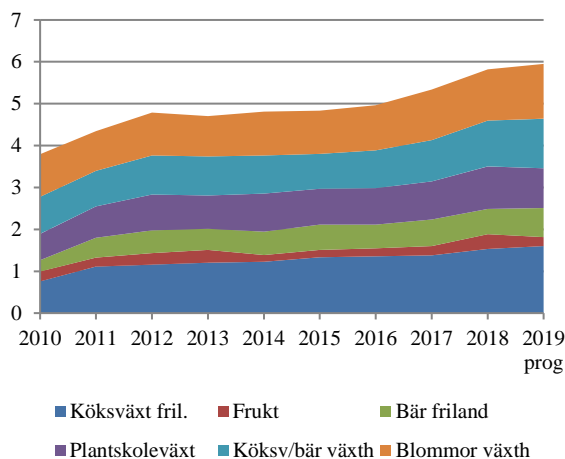
Grönsaker, frukt, bär samt prydnadsväxter

Fortsatt ökat värde trots låg skörd av äpple

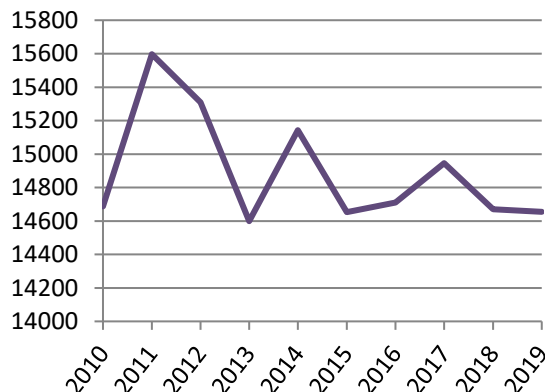
Prognosen för 2019 är mycket osäker. De preliminära arealuppgifterna visar något minskad areal med frilandsodling. Skörden av äpple verkar också ha blivit lägre än normalt på grund av frost i blomningen. Det indikerar minskad volym samtidigt som det finns en trend med högre hektarskördar och ökad växthusodling vilket medför högre skördar. Prisindex för de tre första kvartalen indikerar också ett högre realt pris än genomsnittet för tidigare år.

Avsaknaden av aktuella skördeuppskattningar och kraftiga svängningar i pris skapar stor osäkerhet i prognosen. Med reservation för denna osäkerhet indikerar prognosen svagt ökande realt produktionsvärde 2019. Nominellt ökar produktionsvärdet som i diagrammet nedan. Ökningen är dock bara något större än inflationen. Det reala produktionsvärdet för grönsaker, frukt, bär samt prydnadsväxter skulle då hamna 17 procent över basåren 2010-2014 vilket är strax över det generella målet.

Värdeutvecklingen: Milj kr

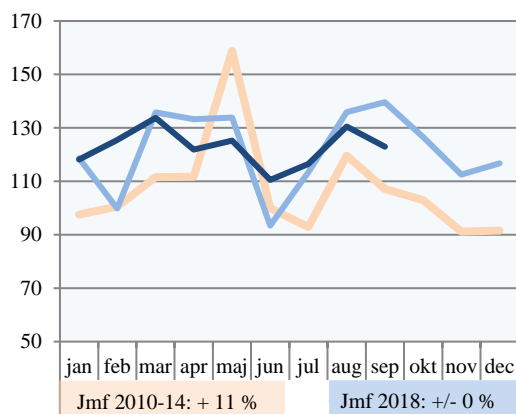

Arealutvecklingen: Friland (ha)

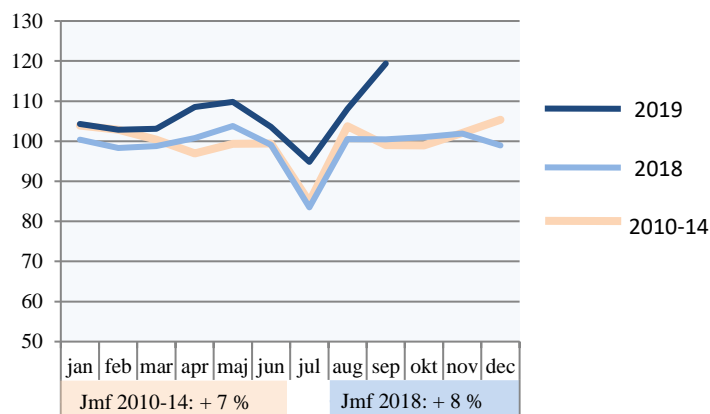

Prisutvecklingen:

Frukt o grönsaker, realt 2010-2014=100

Prydnadsväxter, realt 2010-2014 = 100

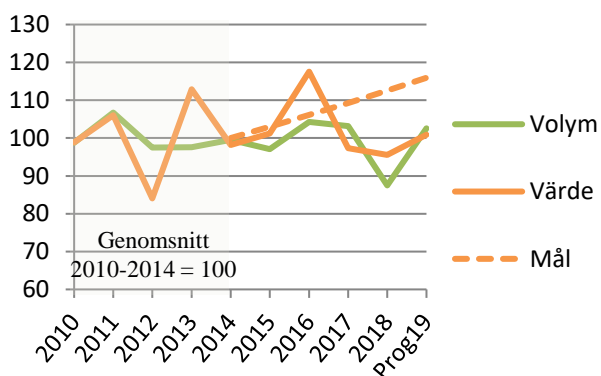
Potatis

Osäker prognos indikerar ökande produktionsvärde 2019

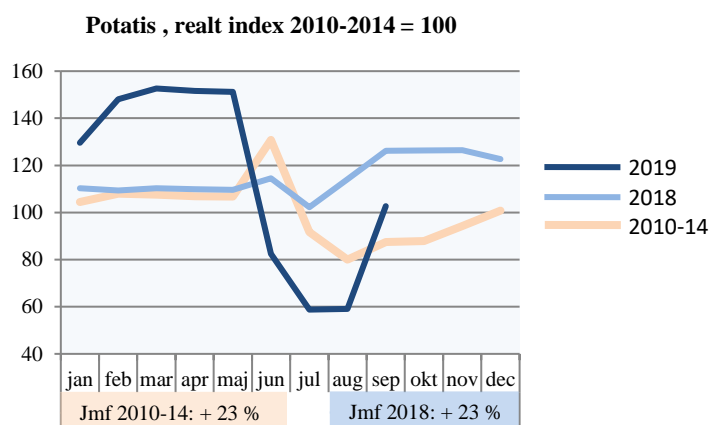
Jordbruksverkets preliminära skördeuppskattning indikerar att hektarskörden är något över genomsnittet för matpotatis men genomsnittlig för stärkelsepotatisen. Det ger en total skörd strax över basåren trots att arealen med potatis har minskat. Arealen har också minskat jämfört med 2018.

Priset för matpotatis sjönk kraftigt i början av årets skörd men steg igen i september. Troligen hamnar genomsnittet för 2019 något under basåren när även inflationen har beaktats. Slår prognosen in hamnar det reala produktionsvärdet i nivå med genomsnittet för basåren. Det är under det generella målet.

Värde (realt) och volym:

Prisutvecklingen:

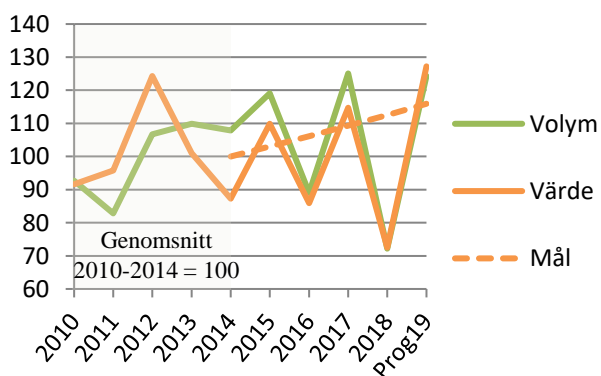

Oljeväxter

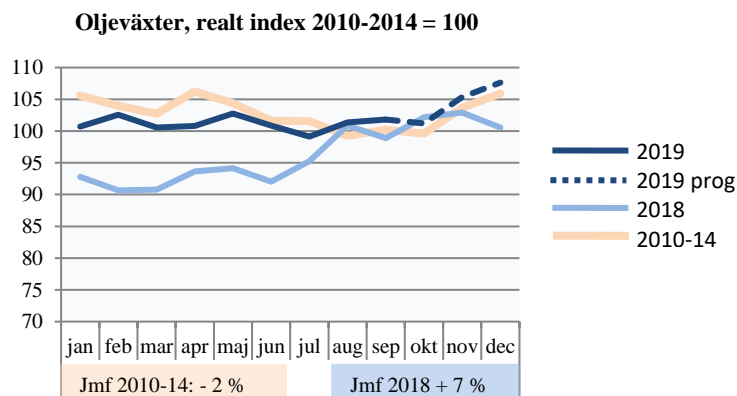
Hög skörd och stigande pris

Jordbruksverkets preliminära skördeuppskattning indikerar att skörden blev 375 000 ton. Det är den tredje högsta skörden någonsin. Ökningen ligger främst i ökad areal och då främst av höstraps. Låga skördar i Europa gör dessutom att priserna har stigit. Terminspriserna indikerar att priset kan bli något högre för årets skörd än under basåren och även högre än under torråret 2018. Det reala produktionsvärdet beräknas öka kraftigt och hamna 27 procent över basåren. Det är klart över det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

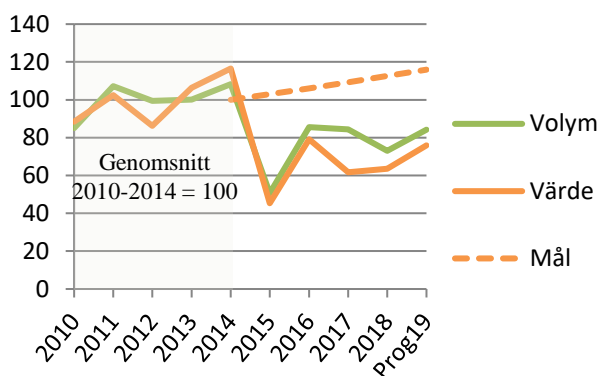
Sockerbetor

Ökande värde på en låg nivå

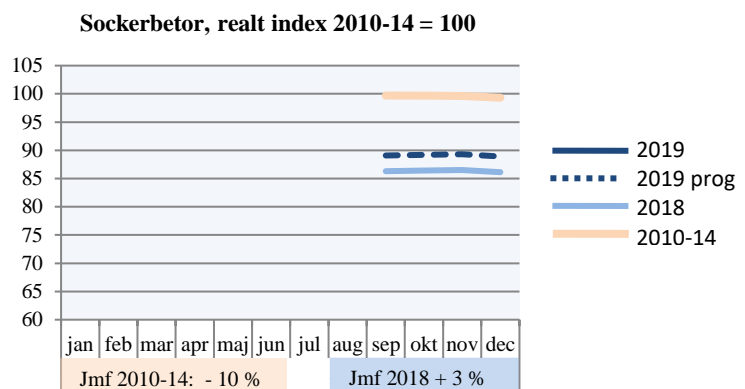
Prognosen för sockerbetorna är mycket osäker. Uppgifter från branschen indikerar att priset är något högre i år än förra året. Det handlar om en ökning med 3 procent när inflationen har räknats bort.

Skörden prognostiseras bli större än förra året. Prognosen för 2019 bygger på en hektarskörd som är 30 procent över 2018. Det är 10 procent över genomsnittet för 2013-2017. Areal är dock 11 procent mindre än 2018. Det reala produktionsvärdet beräknas öka 19 procent men ändå ligga långt under basåren.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

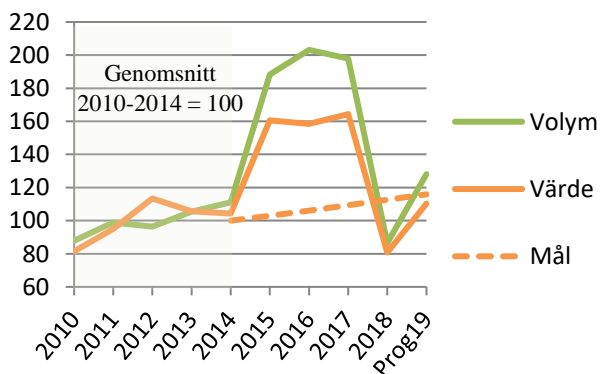
Proteinfodergrödor

Minsta arealen sedan uppgången 2015

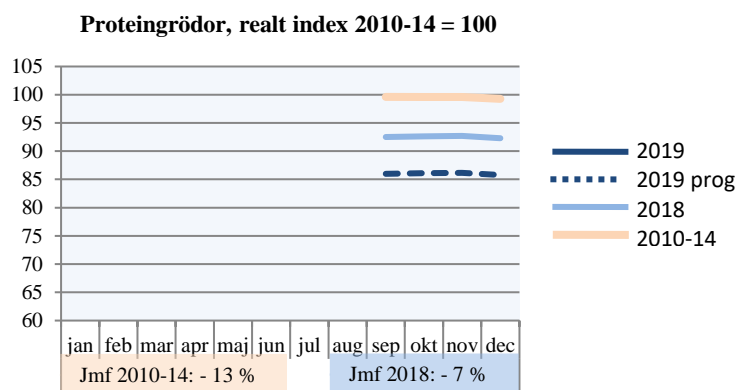
Arealen med foderärt och åkerböna har minskat kraftigt. Arealen är nu bara något större än den var innan den kraftiga expansionen 2015. Skörden blir visserligen högre än 2018 men den blir betydligt lägre än åren före. Nedgången i areal beror troligen på en kombination av att förutsättningarna för höstsådd var mycket gynnsamma 2018 vilket medfört att alla vårsådda grödor minskade i år, på en svag prisutveckling för proteinfodergrödorna och på många misslyckade odlingar förra året.

Priset är osäkert men de terminspriser som finns indikerar att det blir lägre än 2018. Sammantaget prognostiseras det reala produktionsvärdet öka jämfört med torråret 2018 men minska mot åren innan. Det hamnar då 10 procent över basåren vilket är strax under det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

Mjök

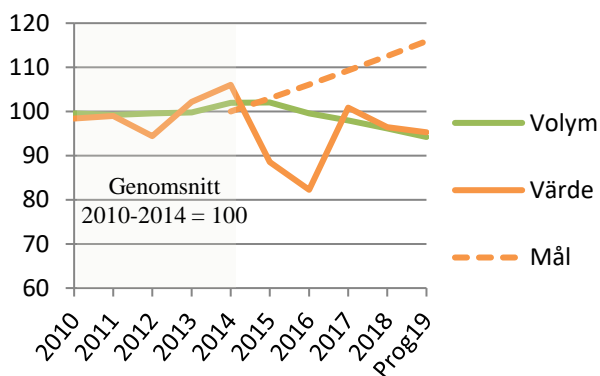
Volymen faller i snabb takt

Invägningen fortsätter att minska i snabb takt. Under tredje kvartalet var invägningen 3 procent lägre än samma tid förra året. Nedgången beror till stor del på förra årets torka. Det är nu som de djur som skickades till slakt istället för att semineras skulle gett mjök. Prognosen är en minskning med 2 procent räknat för hela året.

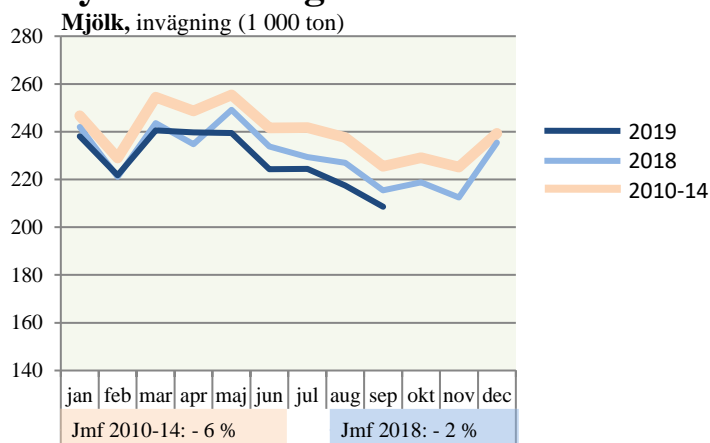
Priset för konventionell mjök vände svagt uppåt under tredje kvartalet men det är inte i närheten av den ökning som kom förra året. I september låg priset under nivån 2018 men ändå över basåren 2010-2014. De preliminära prisuppgifterna som bygger på Arla-noteringen indikerar en fortsatt svag prisuppgång under fjärde kvartalet.

Prognosen indikerar att priset för 2019 totalt sett blir högre än 2018 men att ökningen inte kompenserar för volymbortfallet. Det reala produktionsvärdet beräknas därför sjunka för mjöken 2019 och hamna under basåren.

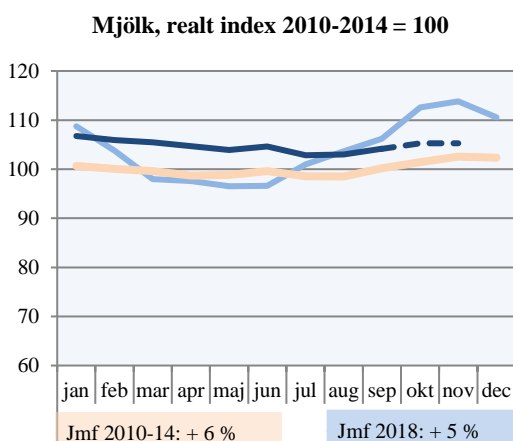
Värde (realt) och volym, index:

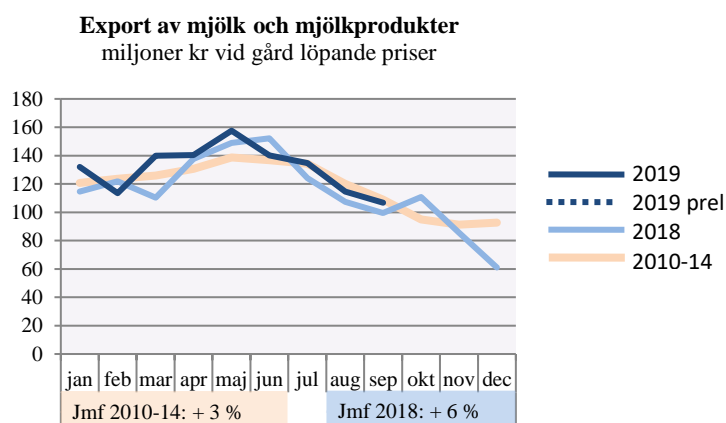
Volymutvecklingen:

Prisutvecklingen:

Exportutvecklingen:

Nötkött

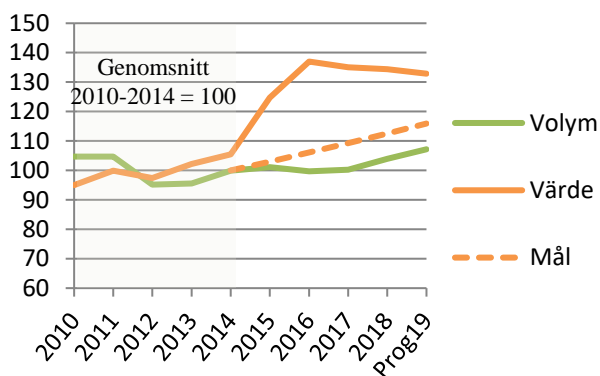
Oförändrat pris och svagt ökande volym under tredje kvartalet

Under tredje kvartalet ökade volymen med 2 procent jämfört med samma tid året före. Minskningen under andra kvartalet verkar alltså mest varit en förskjutning över månadsskiftet juni till juli.

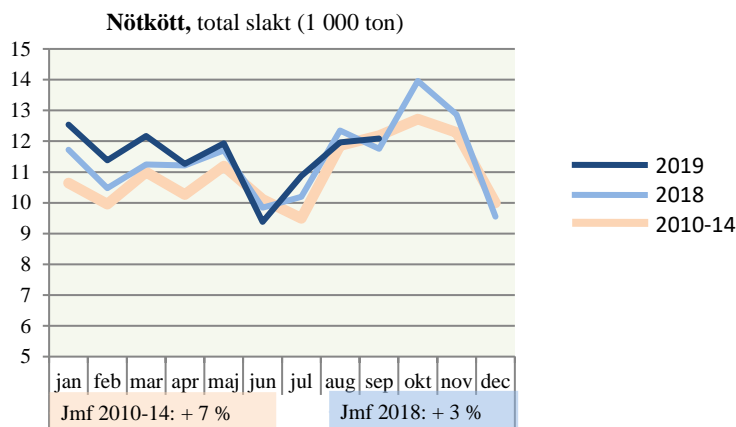
Priset på slaktdjur steg kraftigt 2015 och 2016 men sjönk sedan fram till hösten 2018. Sedan dess har priset varit stabilt. De preliminära uppgifterna indikerar att det blir en svag nedgång under fjärde kvartalet men så är det ofta i slutet av året. Priset förväntas därför ligga kvar på en nivå 23 procent över basåren 2010-2014. Det efter att inflationen har räknats bort.

Prognosen för hela 2019 är att ett vägt pris för allt nötkött hamnar strax över 40 kronor per kilo. Det är 4 procent lägre än förra året när även inflationen beaktats. Volymen beräknas bli 3 procent högre än året innan tack vara hög slakt i början av året. Det reala produktionsvärdet minskar då svagt jämfört med 2018 och men hamnar ändå 33 procent över basåren 2010-2014. Det är långt över det generella målet som är 16 procent på de fem åren som gått sedan 2014.

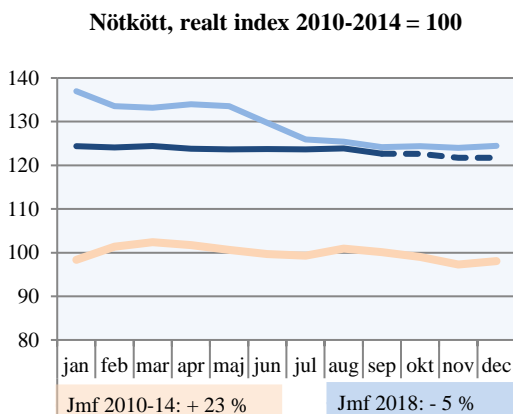
Värde (realt) och volym, index:

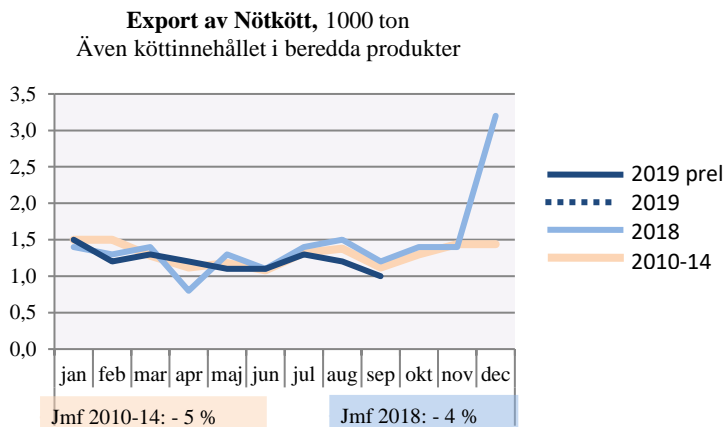
Volymutvecklingen:

Prisutvecklingen:

Exportutvecklingen:

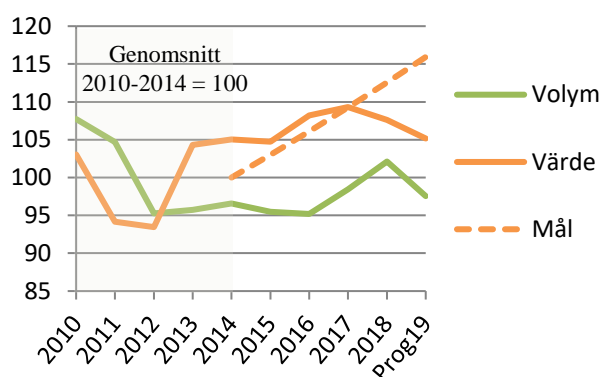

Griskött

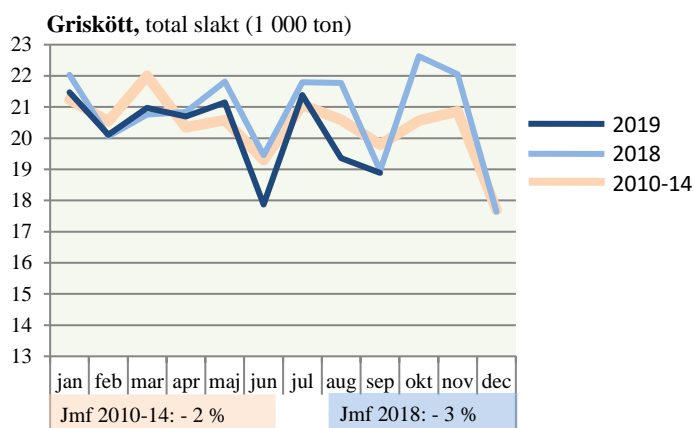
Fortsatt volymtapp men något högre pris tredje kvartalet

Under tredje kvartalet fortsatte volymen ner och det i allt snabbare takt. Räknat för hela kvartalet blev det en minskning med 5 procent jämfört med samma kvartal året före. Nedgången var väntad. Det har varit en längre tid med pressad lönsamhet vilket medfört ökad slakt av suggor, minskad seminering och minskad försäljning av livdjur. Priset för slaktgris sjönk fram till april men har sedan stigit något. Under tredje kvartalet låg priset 3 procent högre än vid samma tid året före reallt sett. Med tanke på de höga priserna i övriga EU-länder, den pressade lönsamheten och alla signaler om vikande volymer har prisutvecklingen i Sverige hittills varit ganska svag. Preliminära data indikerar dock att priset har fortsatt upp under fjärde kvartalet. Sammantaget blir prognosen för 2019 en real nedgång med 2 procent. Det reala produktionsvärdet hamnar då 5 procent högre än basåren 2010-2014 vilket är klart under det generella målet. Nedgången beror främst på 4 procent lägre volym.

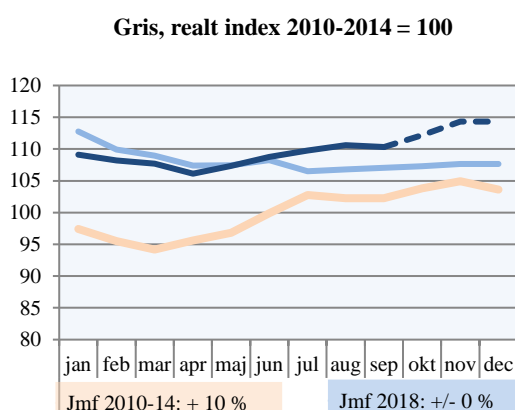
Värde (realt) och volym, index:

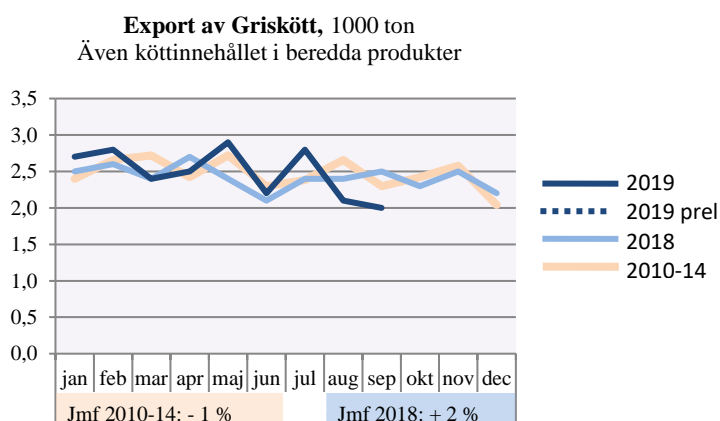
Volymutvecklingen:

Prisutvecklingen:

Exportutvecklingen:

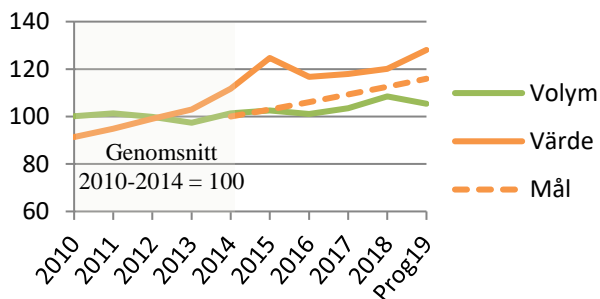
Lammkött

Högre pris men lägre volym

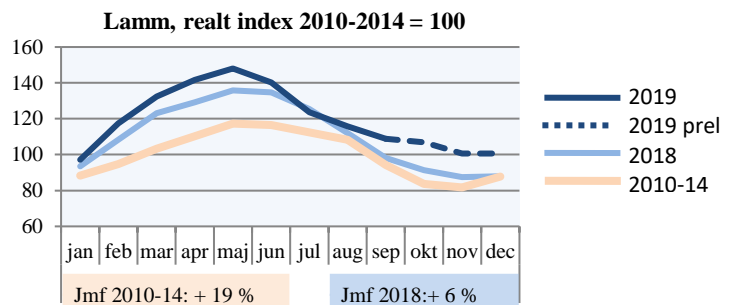
Priset för slaktlamm steg kraftigt fram till och med maj. De nådde då en historiskt hög nivå men föll sedan tillbaka till samma nivå som 2018. I september förbättrades åter läget genom att priset för höstlammen inte sjönk lika mycket som det brukar. En orsak till prisuppgången i början av året var att volymen minskade. Under andra kvartalet vände volymen uppåt men under tredje kvartalet var volymen åter lägre än samma tid året före. För de tre första kvartalen handlar det om en nedgång med 5 procent jämfört med samma tid året innan.

Prognosen för 2019 att volymen minskar med 3 procent jämfört med 2018 och att priset blir 10 procent högre än 2018. Slår det in kommer det reala produktionsvärdet öka med 7 procent. Det hamnar då 28 procent högre än för basåren 2010-2014 vilket är långt över det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

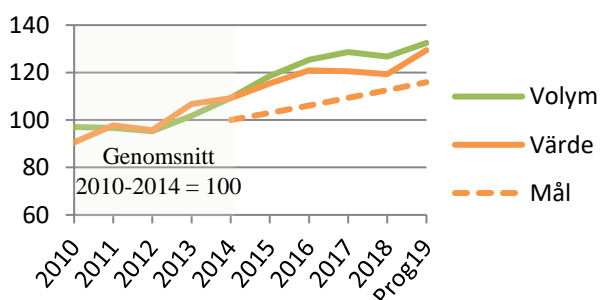
Kyckling

Real tillväxt genom högre pris och ökande volym

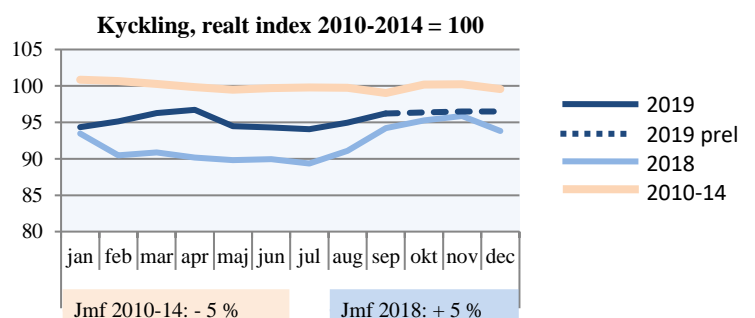
Tillgången på data om kycklingproduktionen är mycket begränsad. Eftersom det saknas uppgifter om priset i den officiella statistiken används ett pris från Hushållningssällskapens produktionsgrenskalkyler på årsbasis medan de löpande förändringarna månad för månad hämtas från prisutvecklingen för det partipris som rapporteras in till EU. Det räknas sedan om till producentpris.

Partipriset steg något under tredje kvartalet. Det fortsatte också att vara något högre än samma tid året före. Det är dock oklart vilket genomslag det blir i producentled. Den slaktade volymen var 10 procent högre under tredje kvartalet än vid samma tid året innan. Eftersom både pris och volym har ökat de tre första kvartalen blir prognosen att det reala produktionsvärdet ökar 2019. Ökningen beräknas till 9 procent. Beräkningen är mycket osäker men slår den in hamnar det reala produktionsvärdet 29 procent över genomsnittet för basåren 2010-2014. Det är i så fall klart över det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

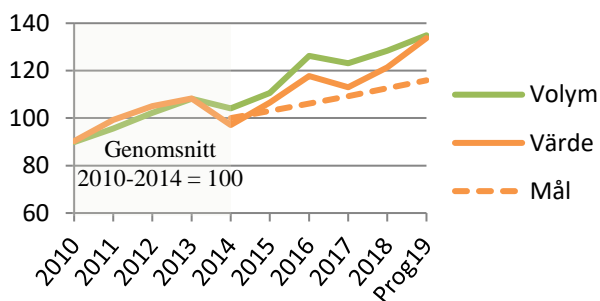
Ägg

Forsatt ökad volym beräknas ge real tillväxt

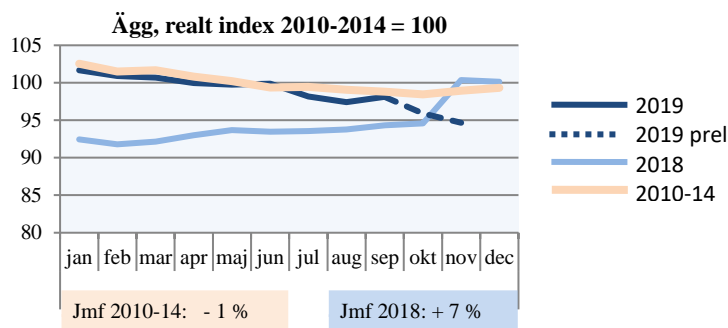
Det reala priset har sjunkit under lång tid. Förra året bröts trenden genom att priset steg men nu är det sakta på väg nedåt igen. Genomsnittet för de tre första kvartalerna är att priset låg 7 procent högre än samma tid året före. Preliminära uppgifter indikerar dock att prisnivån blir lägre i slutet av året än vad den var i slutet av 2018. Prognosen för hela 2019 är därför att prisökningen stannar på 5 procent för helåret. Priset som används är ett viktat genomsnitt för priset på ägg från frigående höns och från höns i inredd bur. Mervärdet för ekologiska ägg ligger separat.

Volymen var 10 procent högre under tredje kvartalet 2019 än vid samma tid året före. Det ger en volymökning med 6 procent för de tre första kvartalerna. Prognosen för hela året är en ökning med 5 procent. Slår prognoserna in kommer det reala produktionsvärdet öka med 9 procent under 2019. Det hamnar då 34 procent högre än för basåren 2010-2014 vilket är långt över det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

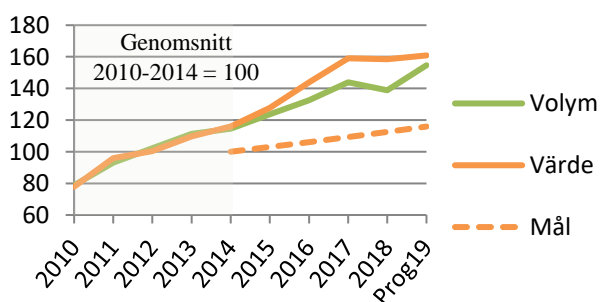
Ekologiskt

Största ekoproduktionen någonsin men svag prisutveckling i år

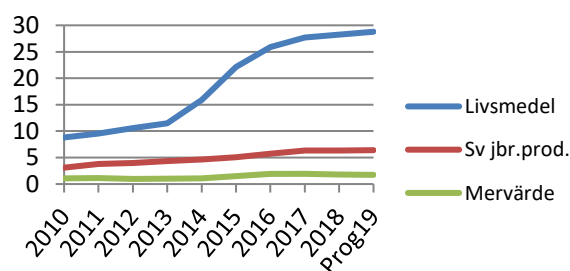
De svenska ekobönderna producerar mer än någonsin. Preliminära uppgifter för 2019 indikerar att volymen har ökat med 55 procent sedan basåren 2010-2014. Priset för de ekologiska produkterna har också ökat. Prognosen är en real ökning med 4 procent sedan basåren. Det är en starkare prisutveckling än för de konventionella produkterna vilket visar sig i att merpriset har ökat hela 8 procent realt. Ändå är det lite motigt för ekolantbruket. 2018 vek volymen på grund av torkan och i år viker priserna. Denna motighet kan dock ses som en återställare efter rekordåren 2015 till 2017.

Prognosen för 2019 är osäker men den tyder på att både volymen och produktionsvärdet fortsätter öka. Mervärdet blir dock lägre än 2018 till följd av lägre merpriser. Mjölken väger tungt här. Slår prognoserna in kommer det reala produktionsvärdet öka med 2 procent under 2019. Det hamnar då 61 procent högre än för basåren 2010-2014 vilket är långt över det generella målet. Räknat i mervärde handlar det om en ökning med 67 procent sedan basåren.

Värde (realt) och volym, index:

Marknaden för ekologiska produkter i olika led (miljarder kr)

Produktionsvärdets utveckling:

	Genomsnitt för basåren 2010-14			År 2018			Realt jfr med 2010-14	År 2019 Prognos			Realt jfr med 2010-14
	Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr	Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr		Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr	
Spannmål	4 955	1,49	7 382	3 256	1,86	6 051	-22%	6 112	1,38	8 425	7%
Trädgård			6 325			7 665	15%			7 945	17%
Vallfoder	4 084	1,29	5 269	3 286	1,75	5 751	3%	4 170	1,40	5 838	3%
Öv veget.			2 118			1 623	-27%			2 413	6%
Mjök	2 874	3,45	9 917	2 763	3,65	10 091	-4%	2 708	3,74	10 125	-5%
Nötkött	132	30,62	4 033	137	41,67	5 702	34%	141	40,54	5 723	32%
Griskött	245	14,95	3 656	250	16,56	4 136	7%	239	17,20	4 104	5%
Fjäderfä	115	9,44	1 089	146	9,37	1 371	19%	153	9,88	1 510	29%
Får, getter	4,1	39,15	159	4	45,66	201	20%	4	50,89	218	28%
Ägg	96	12,83	1 228	123	12,79	1 571	21%	129	13,62	1 757	34%
Ekologiskt			1 015			1 855	73%			1 813	67%
Småskaligt			683			1 079	50%			1 170	60%
TOTALT			42 874			47 096	4%			51 041	11%

Volymutvecklingen:

	Kvartal 3 2019 (1000 ton)	Ändr. jämfört med kvartal 3 2018	Prognos för 2019 (1000 ton)	Utfall 2018 (1000 ton)	Förändring mot 2018 enl prognos
Spannmål			6 112	3 256	88%
Potatis			848	723	17%
Mjök	650	-3%	2 708	2 763	-2%
Nötkött	35	2%	141	137	3%
Griskött	60	-5%	239	250	-4%
Kyckling	40	10%	153	146	5%
Lammkött	1	-8%	4,3	4,4	-3%
Ägg	33	10%	129	123	5%

Real prisutveckling:

Produkt	Kvartal 3 2019			Produktions- medel	Kvartal 3 2019		
	Kv3-19/ Kv2-19	Hittills19/ motsv18	Hittills jfr 2010-14		Kv3-19/ Kv2-19	Hittills19/ motsv18	Hittills jfr 2010-14
Spannmål	-18%	3%	-1%	Utsäde	2%	3%	-8%
Industrigrödor	5%	-1%	15%	Energi	-1%	3%	6%
Frukt/grönsak.	3%	0%	11%	Gödning	-4%	7%	1%
Potatis	-43%	3%	12%	Växtskydd	0%	1%	13%
Blom./plantsk.	0%	8%	7%	Veterinär	1%	1%	13%
Nötkreatur	0%	-5%	23%	Djurfoder	-10%	6%	11%
Gris	3%	0%	10%	Uh utrustning	1%	3%	5%
Får och getter	-19%	6%	19%	Uh byggnader	0%	0%	3%
Fjäderfä	0%	5%	-5%	Övr löpande	-8%	3%	10%
Mjök	-1%	3%	5%	Maskiner	1%	2%	13%
Ägg	-2%	4%	-5%	Byggnader	0%	0%	3%
TOTALT	-9,5%	3,9%	11,2%	Totalt	-4,0%	3,4%	7,6%

Exportutvecklingen:

Värde i primärledet

	Kvartal 3 2019 (milj kr)	Ändr. jämfört med kvartal 3 2018	Real ändring hittills under 2019	Real ändring hittills jämfört med 2010-14
Spannmål och varor därav	722	148%	-25%	-14%
Frukt och köksväxter	80	11%	8%	21%
Oljefrön, oljor och fetter	85	415%	119%	86%
Mjök, mejeriprod. & ägg	401	10%	5%	0%
Djur, kött och köttvaror	200	3%	6%	37%
Öv. livsmedelsprodukter	95	-7%	-7%	2%
Total	1582	52%	-6%	2%